శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
తయోస్తదద్భుతం కర్మ దావాగ్నేర్మోక్షమాత్మనః।
గోపాః స్త్రీభ్యః సమాచఖ్యుః ప్రలంబవధమేవ చ ॥ **1** ॥

గోపవృద్ధాశ్చ గోప్యశ్చ తదుపాకర్ణ్య విస్మితాః।
మేనిరే దేవప్రవరౌ కృష్ణరామౌ వ్రజం గతౌ ॥ **2** ॥

తతః ప్రావర్తత ప్రావృట్ సర్వసత్త్వసముద్భవా।
విద్యోతమానపరిధిర్విస్ఫూర్జితనభస్తలా ॥ **3** ॥

సాంద్రనీలాంబుదైర్వ్యోమ సవిద్యుత్స్తనయిత్నుభిః।
అస్పష్టజ్యోతిరాచ్ఛన్నం బ్రహ్మేవ సగుణం బభౌ ॥ **4** ॥

అష్టౌ మాసాన్ నిపీతం యద్ భూమ్యాశ్చోదమయం వసు।
స్వగోభిర్మోక్తుమారేభే పర్జన్యః కాల ఆగతే ॥ **5** ॥

తడిత్వంతో మహామేఘాశ్చండశ్వసనవేపితాః।
ప్రీణనం జీవనం హ్యస్య ముముచుః కరుణా ఇవ ॥ **6** ॥

తపఃకృశా దేవమీఢా ఆసీద్ వర్షీయసీ మహీ।
యథైవ కామ్యతపసస్తనుః సంప్రాప్య తత్ఫలం ॥ **7** ॥

నిశాముఖేషు ఖద్యోతాస్తమసా భాంతి న గ్రహాః।
యథా పాపేన పాఖండా న హి వేదాః కలౌ యుగే ॥ **8** ॥

శ్రుత్వా పర్జన్యనినదం మండుకా వ్యసృజన్ గిరః।
తూష్ణీం శయానాః ప్రాగ్ యద్వద్ బ్రాహ్మణా నియమాత్యయే ॥ **9** ॥

ఆసన్నుత్పథవాహిన్యః క్షుద్రనద్యోఽనుశుష్యతీః।
పుంసో యథాస్వతంత్రస్య దేహద్రవిణసంపదః ॥ **10** ॥

హరితా హరిభిః శష్పైరింద్రగోపైశ్చ లోహితా।
ఉచ్ఛిలీంధ్రకృతచ్ఛాయా నృణాం శ్రీరివ భూరభూత్ ॥ **11** ॥

క్షేత్రాణి సస్యసంపద్భిః కర్షకాణాం ముదం దదుః।
ధనినాముపతాపం చ దైవాధీనమజానతాం ॥ **12** ॥

జలస్థలౌకసః సర్వే నవవారినిషేవయా।
అబిభ్రద్ రుచిరం రూపం యథా హరినిషేవయా ॥ **13** ॥

సరిద్భిః సంగతః సింధుశ్చుక్షుభే శ్వసనోర్మిమాన్।
అపక్వయోగినశ్చిత్తం కామాక్తం గుణయుగ్ యథా ॥ **14** ॥

గిరయో వర్షధారాభిర్హన్యమానా న వివ్యథుః।
అభిభూయమానా వ్యసనైర్యథాధోక్షజచేతసః ॥ **15** ॥

మార్గా బభూవుః సందిగ్ధాస్తృణైశ్ఛన్నా హ్యసంస్కృతాః।
నాభ్యస్యమానాః శ్రుతయో ద్విజైః కాలహతా ఇవ ॥ **16** ॥

లోకబంధుషు మేఘేషు విద్యుతశ్చలసౌహృదాః।
స్థైర్యం న చక్రుః కామిన్యః పురుషేషు గుణిష్వివ ॥ **17** ॥

ధనుర్వియతి మాహేంద్రం నిర్గుణం చ గుణిన్యభాత్।
వ్యక్తే గుణవ్యతికరేఽగుణవాన్ పురుషో యథా ॥ **18** ॥

న రరాజోడుపశ్చన్నః స్వజ్యోత్స్నారాజితైర్ఘనైః।
అహంమత్యా భాసితయా స్వభాసా పురుషో యథా ॥ **19** ॥

మేఘాగమోత్సవా హృష్టాః ప్రత్యనందంఛిఖండినః।
గృహేషు తప్తా నిర్విణ్ణా యథాచ్యుతజనాగమే ॥ **20** ॥

పీత్వాపః పాదపాః పద్భిరాసన్నానాత్మమూర్తయః।
ప్రాక్ క్షామాస్తపసా శ్రాంతా యథా కామానుసేవయా ॥ **21** ॥

సరస్స్వశాంతరోధస్సు న్యూషురంగాపి సారసాః।
గృహేష్వశాంతకృత్యేషు గ్రామ్యా ఇవ దురాశయాః ॥ **22** ॥

జలౌఘైర్నిరభిద్యంత సేతవో వర్షతీశ్వరే।
పాఖండినామసద్వాదైర్వేదమార్గాః కలౌ యథా ॥ **23** ॥

వ్యముంచన్ వాయుభిర్ున్నా భూతేభ్యోఽథామృతం ఘనాః।
యథాఽఽశిషో విశ్వపతయః కాలే కాలే ద్విజేరితాః ॥ **24** ॥

ఏవం వనం తద్ వర్షిష్ఠం పక్వఖర్జూరజంబుమత్।
గోగోపాలైర్వృతో రంతుం సబలః ప్రావిశద్ధరిః ॥ **25** ॥

ధేనవో మందగామిన్య ఊధోభారేణ భూయసా।
యయుర్భగవతాఽఽహూతా ద్రుతం ప్రీత్యా స్నుతస్తనీః ॥ **26** ॥

వనౌకసః ప్రముదితా వనరాజీర్మధుచ్యుతః।
జలధారా గిరేర్నాదాదాసన్నా దదృశే గుహాః ॥ **27** ॥

క్వచిద్ వనస్పతిక్రోడే గుహాయాం చాభివర్షతి।
నిర్విశ్య భగవాన్ రేమే కందమూలఫలాశనః ॥ **28** ॥

దధ్యోదనం సమానీతం శిలాయాం సలిలాంతికే।
సంభోజనీయైర్బుభుజే గోపైః సంకర్షణాన్వితః ॥ **29** ॥

శాద్వలోపరి సంవిశ్య చర్వతో మీలితేక్షణాన్ ।
తృప్తాన్ వృషాన్ వత్సతరాన్ గాశ్చ స్వోధోభరశ్రమాః ॥ **30** ॥

ప్రావృట్శ్రియం చ తాం వీక్ష్య సర్వభూతముదావహాం ।
భగవాన్ పూజయాంచక్రే ఆత్మశక్త్యుపబృంహితాం ॥ **31** ॥

ఏవం నివసతోస్తస్మిన్ రామకేశవయోర్వ్రజే ।
శరత్ సమభవద్ వ్యభ్రా స్వచ్ఛాంబ్వపరుషానిలా ॥ **32** ॥

శరదా నీరజోత్పత్త్యా నీరాణి ప్రకృతిం యయుః ।
భ్రష్టానామివ చేతాంసి పునర్యోగనిషేవయా ॥ **33** ॥

వ్యోమ్నోఽబ్దం భూతశాబల్యం భువః పంకమపాం మలం ।
శరజ్జహారాశ్రమిణాం కృష్ణే భక్తిర్యథాశుభం ॥ **34** ॥

సర్వస్వం జలదా హిత్వా విరేజుః శుభ్రవర్చసః ।
యథా త్యక్తైషణాః శాంతా మునయో ముక్తకిల్బిషాః ॥ **35** ॥

గిరయో ముముచుస్తోయం క్వచిన్న ముముచుః శివం ।
యథా జ్ఞానామృతం కాలే జ్ఞానినో దదతే న వా ॥ **36** ॥

నైవావిదన్ క్షీయమాణం జలం గాధజలేచరాః ।
యథాఽఽయురన్వహం క్షయ్యం నరా మూఢాః కుటుంబినః ॥ **37** ॥

గాధవారిచరాస్తాపమవిందంఛరదర్కజం ।
యథా దరిద్రాః కృపణాః కుటుంబ్యవిజితేంద్రియాః ॥ **38** ॥

శనైః శనైర్జహుః పంకం స్థలాన్యామం చ వీరుధః ।
యథాహమ్మమతాం ధీరాః శరీరాదిష్వనాత్మసు ॥ **39** ॥

నిశ్చలాంబురభూత్తూష్ణీం సముద్రః శరదాగమే ।
ఆత్మన్యుపరతే సమ్యఙ్మునిర్వ్యుపరతాగమః ॥ **40** ॥

కేదారేభ్యస్త్వపోఽగృహ్ణన్ కర్షకా దృఢసేతుభిః।
యథా ప్రాణైః స్రవజ్జ్ఞానం తన్నిరోధేన యోగినః ॥ **41** ॥

శరదర్కాంశుజాంస్తాపాన్ భూతానాముడుపోఽహరత్।
దేహాభిమానజం బోధో ముకుందో వ్రజయోషితాం ॥ **42** ॥

ఖమశోభత నిర్మేఘం శరద్విమలతారకం।
సత్త్వయుక్తం యథా చిత్తం శబ్దబ్రహ్మార్థదర్శనం ॥ **43** ॥

అఖండమండలో వ్యోమ్ని రరాజోడుగణైః శశీ।
యథా యదుపతిః కృష్ణో వృష్ణిచక్రావృతో భువి ॥ **44** ॥

ఆశ్లిష్య సమశీతోష్ణం ప్రసూనవనమారుతం।
జనాస్తాపం జహుర్గోప్యో న కృష్ణహృతచేతసః ॥ **45** ॥

గావో మృగాః ఖగా నార్యః పుష్పిణ్యః శరదాభవన్।
అన్వీయమానాః స్వవృషైః ఫలైరీశక్రియా ఇవ ॥ **46** ॥

ఉదహృష్యన్ వారిజాని సూర్యోత్థానే కుముద్ వినా।
రాజ్ఞా తు నిర్భయా లోకా యథా దస్యూన్ వినా నృప ॥ **47** ॥

పురగ్రామేష్వాగ్రయణైరైంద్రియైశ్చ మహోత్సవైః।
బభౌ భూః పక్వసస్యాఢ్యా కలాభ్యాం నితరాం హరేః ॥ **48** ॥

వణిజ్మునినృపస్నాతా నిర్గమ్యార్థాన్ ప్రపేదిరే।
వర్షరుద్ధా యథా సిద్ధాః స్వపిండాన్ కాల ఆగతే ॥ **49** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే ప్రావృట్శరద్వర్ణనం నామ వింశోఽధ్యాయః ॥